

DEBRECZEN

független és 48-as politikai napilap.

1913. XLV. évfolyam.

74-ik szám.

Vasárnap augusztus 17.

Előfizetési ár szétküldéssel:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Egy óra 1 korona	Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 3 „	Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 4 fill.	Egyes szám ára 6 fill.

Főszerkesztő:

KIRÁLY PÉTER DR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,

Darabos-utca 7. szám.

Telefon: 412.

A Hohenzollernek a Habsburgok ellen

Irta: Dr. Kalmár Antal.

Két hónappal ezelőtt Tisza István miniszterelnök a magyar parlamentben ugynevezett külpolitikai beszédet mondott. A beszéd maga agyoncsépett balkáni banalitásokból állott, de a kormány sajtója arra mai napig is mint valami Bismarck-beszédre hivatkozik, amelyekben az vágatik oda ahhoz, akit illet, hogy a Balkánon mi nélkülünk semmi sem történhetik.

A most létrejött bukaresti béke azonban azt bizonyítja, hogy mintha egy kis tévedés lenne a dolgokban a Tisza személyét illetően, mert ott úgy látszik, hogy nem Tisza nélkül, de Vilmos német császár nélkül sem történik semmi.

Mert hogy is áll csak a balkáni dolog? A bolgár legyőzi a törököt, de a legyőzésben a két ország és két nép maga is elvérzik. Erre a szövetségesei hűtlenül rátámadnak, megfosztják a győzedelmi gyümölcstől, sőt még a lesben álló Románia is rátámad Bulgáriára és Ausztria-Magyarországra, tehát a Tisza Istvánok biztatására középkori rablómódra elveszi Bulgáriának a legtermékenyebb földjét. Épen olyan ez, mintha Magyarországlól elvonnák az Alföldet, s meghagynák neki a Felföldet.

A bécsi politika és a Tisza Istvánok mintha megsejtették volna azt, hogy ők Románia hatalmának a növelésében a Hohenzollernek vontató kötelére kerültek: a bukaresti béke-alkudozásoknál már Magyarország legtermészetesebb balkáni szövetségesének, Bulgáriának a pártján voltak, de csak immel-ámmal, mert érezték, hogy Vilmos császárnál le van kötve a kezük. Bulgária érdeké-

ben tehát a kettős monarchia nem is tehetett semmit, illetve csak annyit, hogy majd a bukaresti békekötést az európai hatalmak revideálni fogják, s Bulgáriát hűtlen szövetségesei ellenében kárpótolni fogják. Berlinben azonban a békekötés revíziójához sem járulnak hozzá. Sőt, ellenkezőleg, Vilmos császár tüntetőleg gratulál Károly román királynak, gratulál a görög királynak, akit szinte tüntetőleg a német hadsereg tábornagyává nevezett ki.

Bécs tehát magára maradt, de ami egyenesen szenzációs: a balkáni, tehát a kettős monarchia külpolitikai dolgában Berlin ellene fordult Bécsnek. Vagyis Berlinben világosan tudtára adták Bécsnek, hogy nekik a Balkánon más a politikájuk, más az érdekük, mint nekünk, a kettős monarchiának, különösen nekünk, a Tiszákkal megvert Magyarországnak. Ez épen olyan dolog, mintha mi az Elzász-Lotharingiai kérdésben a franciákkal tartanánk — Németország ellen.

Nos és mit csinál Berlin a Balkánon? Megnöveszti a hatalmát Romániának, ahol Hohenzollern az ur; s megnöveszti a hatalmát Görögországnak, ahol a görög király felesége szintén Hohenzollern leány.

A kettős monarchia tehát alul-fölül körül van véve Hohenzollernekkel. Mit gondolnak azonban a Habsburgok: nem lesz ebből majd akkor baj, ha majd a „Wacht am Rhein“ Ausztriában is valóra kezd válni?

A tartalékosok hazabocsátása. A Milit. Corr. a hadügyminiszteriumnak a tartalékosok hazabocsátására vonatkozó rendeletét részleteiben is nyilvánosságra hozza. Elsősorban hazabocsátják az 1908 évtől 1910-ig terjedő tartalékosokat és póttartalékosokat, továbbá 1910-től azokat, akik feltétlenül családfenntartók, 1910-től számítva azokat, kiket a régi véderőtvény szerint feleslegesnek vagy kevésbé alkalmasnak találtak. Azok, kiket az új véderőtvény szerint mondtak ki feleslegesnek és kevésbé alkalmasoknak, tovább is aktív szolgálatot teljesítenek.

Munkában a debreczeni bankok.

Hitelszövetkezetek fuziója.

Debreczen, aug. 16.

Az 1911. év második felétől fogva huzódó tartós pénzkrisis legsúlyosabban érintette a kisebb hitelszövetkezeteket. Az ingatlanok értékében beállott devalváció, a tartós pénzdrágaság, keresethiány, az ingatlanforgalomban beállott erős pangás, mint az azelőtti tulfejlődött ingatlan adás-vételek, parcellázások és kölcsönök reakciója itt éreztette legerősebben káros hatását. A rendezetlenül maradt kölcsönök és az árveréseknél kellő pénz hiányában és további kockázatok elkerülése végett odahagyott, veszni engedett jelzálogos követelésekből eredő veszteségek a többnyire harmad-negyed helyen érdekelt szövetkezeteket sújtották a legérzékenyebben.

A helyzet javítására és a debreczeni szövetkezetek szanálására itt-ott az érdekelt, valamint a többi ezen mozgalomba bevont pénzintézetek részéről Debreczenben — mint azt már annak idején jelentették — dicséretes akció indult meg, amelyről érdekesen ír a „Magyar Pénzügy“ legutóbbi számában Kallós Lajos, a helybeli Leszámitoló és Pénzváltó Bank kiválóan képzett főkönyvelője.

— A mozgalom az Osztrák-Magyar Bank helyi főnökétől és a nagyobb pénzintézetek vezetőségétől indult ki, — írja Kallós Lajos. Működése és célja több irányú.

A mozgalmat vezető igazgatók az egyes szövetkezetektől jelentéseket kívántak bevizsgáló és folyószámla tartozásairól. A helyi részvénytársaságok jelenlevő képviselői belementek abba, hogy követeléseik megállapított időben, bizonyos törlesztés mellett fizetendők vissza és pedig mindenkor az első eredeti követelés összege után három havonként 5 százalék, négy havi váltók alapján pedig legteljebb 7 százalék törlesztés kö-

A „Bikszádi“ Gyógy-ásványvíz természetes

Egy üveg Bikszádi víz kapható minden fűszeres boltban 32 fillérért, üres üvegért visszafizetnek 8 fillért. Árjegyzéket kívánatra küld.

A Magyar Király

kávéházban

Husserl Károly országos
híri elite női zenekara
Fehérváry Margit hegedű
művésznő vezetésével

holnap este
utolsó hangversenye.

vetelhető. Mint alkalmazható kamattétel az Gsztrák-Magyar Bank kamatlában felül 2 százalék, ezenkívül pedig három havonként egy-negyed százalék, négy havi váltóknál pedig háromnyolcad jutalék állapított meg.

Az idegen, vagyis nem debreczeni pénzintézetek esetleg felmondandó vagy felmondott követeléseire nézve kimondták, hogy az ezen szövetségben bennlevő helyi részvénysasági intézetek közül a felmondás esetében a rendes azelőtti hitelen kívül mennyi új hittel tartoznak minden egyes szövetkezet rendelkezésére bocsátani. Ezen határozatilag biztosított új hitelek előre megállapított szabályzat szerint és mindenkor az összes hitelnyújtó pénzintézeteknél aránylagosan veendőik igénybe.

Az egyes szövetkezetek csupán közgyűlés után az évtársulatok felzámolásakor teljesíthetik az alapszabály szerinti kifizetéseket. Igazgatósági tagok betétei vissza nem fizethetők, ellenben a szövetkezetek tartoznak megállapított arányban helyi befizetések útján veszteség-tartalékokat gyűjteni.

Az egyes szövetkezetek új kihitelezéseket mindaddig nem eszközölhetnek, míg az összes visszszámítási obligóik be nem váltottak.

Az egyes szövetkezetek köteleként két-hármasával egyesítettek, még pedig nem közös veszteség és nyereség elszámolásra való irányattal, hanem csupán avégből, hogy ezáltal az üzleti költségek lényegesen leszálittassanak.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utcza 7. sz.

A káros bő- és Helyzetes gyógyítás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, kőszékénél, emésztéshelyénél, vesebajoknál és haratos bántalmaknál kitűnő hatás.

— Kétszeres hatású — Kétszeres hatású — Kétszeres hatású

— Kétszeres hatású — Kétszeres hatású — Kétszeres hatású

Egy elválaszthatatlan sziv.

A „Debrecen“ eredeti tárcája.

Irta K. Katalin.

Iluska összerezzen, midőn az ajtó nyílt, s rajta fivére Tibor lépett be. Gyorsan eldugta a levelet melyet irt, s felállva íróasztalától Tibor elé ment. (Persze Tibor észrevette, hogy huga eldugott egy levelet.)

— Mit csinálsz? — szól Iluskához fivére.

— Egy levelet irtam nagymamának.

— Hadd lássam már én is, mit irtál?

Iluska minden zavar nélkül íróasztalához vezette fivérét, s egy félben maradt levélkét mutatott, melyet tényleg nagyanyj hoz intézett.

Tibort nagyon felháborította hugának ez az eljárása, s magából kikelve hangosan rákiáltott a remegő leánykára.

— Add ide rögtön azt a levelet, melyet pár perccel előbb eldugtál!

De Iluska hallgatag maradt. Tibor ekkor oda lépett az íróasztalhoz, s kivette a rózsaszínű kis levélkét.

— Kinek írod ezt a levelet? — kérdezte.

— Nem érdekel gysem! — szól Iluska ijedten. De Tibor fenhagon olvasni kezdte a levelet.

Kedves Ödön!

Vettem kedves soraid, s igazán sajnálom, hogy ma nem találkozhattunk. Nagyon faj,

Szomorú esztendő.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara jelentése.

Debreczen, aug. 16.

Most jelent meg a debreczeni kereskedelmi és iparkamara szokásos jelentése az 1912. esztendőnek közgazdasági viszonyairól, amelynek általános jellemzését bizvást gyászheretbe leheme foglalni. A gazdasági depresszió talán még fokozottabb mértékben éreztet meg épen a debreczeni kamara területén, ahol az ipar és kereskedelem a konszolidátságnak kisebb fokára jutott még fejlődni, mint az ország nyugatibb részein. A kamara jelentéséből néhány érdekesebb részletet a következőkben közlünk:

Kereskedelem.

Az elmúlt év keserű emlékeztető lesz a magyar kereskedelemre kosszu időközön át. Fekete statisztikája a csődeseteknek mutatja a nehéz helyzet következményeit. A közönség fizetéseképtelensége s a magyar vásárló közönségnek egyik ősi betegsége: a rendszertelen, általános és állandó hitel s emellett az a beteges befogás, hogy becsületsértést érez, ha számlát küldenek neki. — csak súlyosította a helyzetet. A fizetéseképtelenségek és fizetési nehézségek sok üzletet prédára juttattak. Elszaporodtak a „csődömből vásárolt“ és „alkalmi“ üzletek, melyek újabb károkat okoztak a kereskedőknek. Egész félelmisségében aktuális lett a csőd törvénynek ázsiai, vagyonpusztító rendszere, mely a hitelezőket rettegéssel töltötte el egy egy csődeshetőség hírére. Szóval ál-

talános és különös bajok egész tömege sújtotta kereskedőinket. El is képzelhető ez ország helyzete és közdelme, amidőn felülről hitelt nem adnak, alulról pedig hitelnyújtásra kényszerítik.

Nyitott kaput dönget a kamara, amikor megjegyzi, hogy

— a kereskedelemnek évtizedes és mindjobban elevenbe vágó sérelme a szövetségben az állam közterheit indokoltan előnyösítése az állam közterheit oly nagy mértékben viselő kereskedőkkel szemben és részben ezen kereskedők által befizetett állami közjövendelmekből. A szövetkezeteket hatósági protekció segíti. Állami nagy bányá-, kohó- és iparüzemek sok ezer és ezer munkását kiemelik a kereskedelem fogyasztó közönségéből. A szövetkezetek sok helyen ugyan árusítanak nem tagoknak is és ha a kereskedő ez ellen panaszt emel, végbevitelhatatlan hatósági eljárás kezdődik, melyvel évek hosszú során át sem ér el a kívánt és joggal várható megrendszabályozást a szövetkezet ellen.

Ipar.

Az ipar csakugy nyögte a súlyos időket, mint a kereskedelem. Még a megszokott üzletköreben is összezsugorodott. Az iparos házában és műhelyében mind nagyobb lett a szükség. A hiteleszközökkel dolgozó iparost a pénzihiány megakasztotta rendes működésében. Az üzlemredukciókkal, szünetekkel magukat tovább vonzó nagy gyáratól, a nyomor szélén levő falusi néptől pénzt nem látó kisiparosig az egész ipar végigérezte a helyzet sorvasztó nyomását. A kamara törzskönyvi forgalma az iparok keletkezése szempontjából alatta áll az 1911. évinél, amikor is 5464 iparjogosiadvány adatott ki s 1912-ben csak 5438. Még kedvezőlebb képet mutat a megszűnések száma, mely 1911-ben 2311, 1912-ben pedig 2810 volt.

Hitelügy.

A pénzviszonyok súlyos volta talán leginkább kamaránk vármegyéiben éreztette hatását. Azokban a városokban és községekben volt a legnagyobb baj, ahol az intézetek

higgye el nekem is, ép úgy, mint magának, hogy a véletlen ez uttal nem játszott kezünkre, s nem tudtam magával ott azon a kedves, s megszokott helyen találkozni, Oh ennek csak ez a rongyos francia óra volt az oka. De holnap lesz alkalom, hogy ismét találkozunk.

Megnyugtatom a félve féltett kérdésre vonatkozólag is.

Feltétlenül bizhat bennem, mert szeretem tisztán, a rajongásig. S ne ijedjen meg, hogy köztünk magas rang- és vagyon-különbség van. Mert az igazi szerelmeseknél ily akadály nem létezik. S ha szüleim, valamint Tibor fivérem ellene is volna a dolognak, leküzdeném, s mégis a magáé lennék.

Tibor nem folytathatta tovább az olvasást, mert éreztte, hogy lábai ingadoznak fele megszállt.

Egypár percig csend honolt a kis fehér szobában, majd Iluska szólalt meg:

— Add ide a levelem!

— Még beszélni mersz! — kiált reá fivére dühösen. — Egy ilyen közönséges fiatal emberrel szóba állni s egy foglalkozás nélküli csavargónak szerelmi vallomást tenni!

— Ne tovább! — kiáltott ingerülten a fiatal leány. — Ő disztigvált, okos és szorgalmas fiatal ember, aki pontosan végzi hivatalát, s akit az egész város egy zseniális művelt embernek tart, tehát sértegetéseig nem illetik Öt! S ha akarod tudni, nyíltan ki-

mondok, hogy én szeretem Öt, s ha ti lennétek, én annál többre becsülöm. Talán azért vagy vele szemben oly kegyetlen, s azért beszélsz ily gyűlölettel róla, mert nem adtam a kezem a te általad jelölt nagy Don Juánnak?!

Tibor feleletre sem méltatta hógát, hanem becsapva maga után az ajtót, szüleihez rontott be. Az öreg házaspár nem tudott milyen magyarázatot találni e szokatlan megjelenésnek.

— Itt van egy levél! Olvassátok csak! — kiáltotta dühösen Tibor, ahogy belépett.

A szülők csaknem elájultak, midőn a levelet elolvasták.

— Küldd be hozzám Iluskát szólta oda a szobaleánynak a ház urnője.

A szobaleány belépve a leányka szobájába, csodálkozva nézett szét a nagy rendetlenségben, amit ott talált. Legjobban azon csodálkozott, hogy a leányka nincs a szobájában.

Tudta, hogy ezt a nagy rendetlenséget csak Iluska csinálhatta, úgy hogy egy ruhát, vagy kabátot vett ki a szekrényből, s nem volt annyi ideje, hogy a többi ruhaneműt visszarakja.

Tehát Iluska elment valahova, gondolta a szobaleány. De hisz, máskor bemegy anyjához köszönni!

Sietve távozott várakozó urnőjéhez.

— A kisasszony nincs a szobájában, és a szekrényből a ruhanemű ki van dobálva! — jelentette amint odaért.

száma tulságos elszaporodottság folytán még ó időkben is egészségtelen viszonyokat teremtett. A hitelintézeti alapítások terén sok könnyelműség, sőt lelkiismeretlenség is megállapítható utólag. Máról-ho napra pénzügyi tudósokká váltak kalmárok, kőművesek és nyugdíjasok, ezer és ezer kis bank- és szövetkezeti igazgatót szült a kurtakoresmai handa-banda. Ide vezethetők vissza jórészt a bankbukások. S a bajba jutott intézeteknél a baj oka legtöbbször abban fekteti, hogy az intézetnek immobilis kihelyezései voltak. A kamara rámutat az egyes piacokon bevezetendő bizalmas hitelnyilvántartás szükségességére, mely áttekintést nyújtana a kihelyezések eseteiben és tévedés kárát kizárna. A kamara területén egyedül két hely nem érezte a válság hatásait: Kaba és Kunmadaras.

Munkáviszonyok.

Az elmúlt évben sokkal inkább a munkanélküliség jellemezte a munkáviszonyokat, mint a mozgalmak keletkezése. A gyárparban a válság okozta redukciónak és tartós szüneteknek miatt rendkívül sok munkás maradt kereset nélkül. A munkásmozgalmak a kamara területén teljesen elenyhültek éppen ezért. 113 esetben történt sztrájk a kamara területén mindössze az 1912. év folyamán.

Kivándorlás.

A kamara területéről kivándorolt az elmúlt év folyamán 11,298 egyén. Ebből hajdusági 134 volt. Visszavándorolt 4010, ebből hajdusági 24. Az Amerikából hazaküldött pénzmenyiséget a kamara területére 6.896.439 koronában mutatják ki. Ebből Hajdumegyébe 36.640 korona érkezett az elmúlt év folyamán.

Város.

Az új városi törvény.

Debreczen, aug. 16.

(Saját tudósítónktól.) Az új városi törvénytervezet alapvető információ céljából most érkezett meg a belügyminiszteriumtól a polgármesteri hivatalhoz. Az új városi törvény megalkotásával a kormány a községi választójog kérdését is megkivánja oldani, amikor kimondja, hogy ugyanazok választják a bizottsági tagokat, akik az országgyűlési képviselőket.

Az új városi törvénytervezet egészen át alakítja az önálló városi törvényhatóságok adminisztrációját. Elsősorban is maximális 120 tagban állapítja meg a városi közgyűlés tagjainak számát, azután a bizottsági tagoknak csak a fele lesz választható a város összes polgárainak sorából, míg a másik felét a legtöbb adót fizetők közül választják az országgyűlési választójoggal bíró polgárai a városnak. A főispáni állást a javaslat teljesen megszünteti, így a városi közgyűlések elnöke a közgyűlés által hat évre választott polgármester lesz, akit a király erősít meg állásában. A polgármester helyettese a közgyűlés által élethosszig választott tanácsigazgató (alpolgármester) lesz.

A közgyűlés határozatait azután is a tanács fogja végrehajtani, amelynek a tagjait a főorvos, főkapitány, főmérnök kivételével a közgyűlés élethossziglanra választja. A főorvost, főkapitányt és főmérnököt a polgármester előterjesztésére a belügyminiszter nevezi ki.

A tanácsot kiegészítik még a közgyűlés által hat évre választott tiszteletbeli tanácsosok, akiknek a száma sem több, sem kevesebb nem lehet a hivatalbeli tanácsosokénál.

Az új városi törvénytervezet az eddig oly nehézkesen működő városi bizottságokkal is végezni kíván, mert helyettük a városi választmányt állítja fel, amelynek az ülésai elé a tanács által a közgyűlés számára előkészített ügyek fognak kerülni. A városi közgyűlésnek is ez a választmány fogja megtenni a javaslatokat.

Az új városi törvénytervezetnek lényeges intézkedése, hogy a közgyűlés jogkörét tagítja, amennyiben számos olyan dologban, amelyet eddig jóváhagyás végett a belügyminiszterhez kellett fölterjeszteni, ezután jogerősen a közgyűlés dönt, ezzel szemben azonban megszünteti a városi tanácsot, mint többlezési fórumot.

gummi-sarkot

az egész világ ismeri és dicséri! Cipésztől határozottan csak a valódi új **BERSON-gummi-sarkot** kérje, aranydobozban s utasítson minden utáztatot vissza. Bersonművek, Budapest VII.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorhajosoknak, szék-szorulásban szenvedőknek.

Rapható Debreczen és vidékén minden

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben. Kis üveg 40 fill. Nagy üveg 60 fill.

Ez a nem várt kijelentés nagy felháborodást keltett a szülőknél!

Iluska ez alatt elment egy közeli cukrászdába, s [onnan irt egy levelet szerelmesnek, melyet egy küldönc által juttatott kezelhez.

A fiatal ember azonnal felismerte a finom vonású sorokat, s idegesen bontotta fel a levelet.

"Kedves Ödön!

Ma válaszoltam k. ielvére, s fivérem azt észrevette. Nagyon erélyesen lépett fel velem szemben. Én azonnal eljöttem hazulról anélkül, hogy szóltam volna valakinek, hogy magát értesitse a történetéről, s megnyugtassam, mert csak ezek után fog a mi sis kertünk virágozni. Isten vele! Sietek haza, nehogy keresésemre induljanak.

A leányka pedig, gyors léptekkel sietett haza. Szobájába belépve, igyekezett kabátjától, s kalapjától megszabadulni, s levetette magát a pamlagra.

Arcát tenyerébe hajtva gondolkozni kezdett. De most semmi mentő ötlete nem támadt. Már-már arra gondolt, hogy bemegy szüleihez, s bevallja nekik, hogy ő szereti Ödönt, s nélküle már sivár lenne az élete, midőn anyja lépett be szobájába.

— Hol voltál? — kérdezte a fiatal leánytól, kit az ijedség még szebbé tett.

Reszketve felelt a fiatal leány:

— Kimentem egy kicsit sétálni, mert rosszul éreztem magam....

— Már jobbau vagy? — kérdezte gyöngéden anyja.

— Kissé! . . .

— Egy pár kérdést szeretnék hozzád intézni, s ha nincs terhedre, felelj rá!

— Készséggel, parancsodra, — felelt a leányka reszketve.

— Mióta ismered Körossy Ödönt?

— Egy éve . . .

— Hol is ismerkedtél meg vele?

— Lujzáéknál a soirén.

— Ugy, nem is emlékszem. Hogy fejlődött ki köztetek e rövid ismeretség szerelemmé?

— Erre nagyon egyszerű a felelet. És mikor megtudtam, hogy ti ellenszenvvel viseltetek iránta, kértem őt, hogy Lujzáékhoz menjen; hogy ott találkozhatunk. S látva, hogy mennyire szeret, én is szerdni kezdtem.

— De nézd Iluskám. A dologból nem lehet semmi, mert ő szegény ember, s te....

— Én is szegény leány vagyok! — vágott közbe a kipirult leány.

— Te nem vagy szegény! Te read nagybátyád elhalálása után tekintélyes vagyon marad, s te különben is kényelemben nevelt arisztokrata családból származol, nem mehetsz hát egy egyszerű hivatalnokhoz; Nem, te sohasem lesze Körossy Ödönné! Megértted.

A leányka idegesen harapdálta a szája szélét, majd az anyjához fordulva, így szólt:

— A dolog sokkal komolyabb, mint azt

ti gondoljátok. Vegyétek tudomásul, hogy én Ödönt szeretem, s ő is rajongásig szeret engem s ha akadályt gördítették is boldogságunk elé, mi azt is keresztül lépjük s mégis egymásé leszünk!

— Akkor kitagadunk! S élhetsz a szerelemből!

— Nem bánom, történjen bármi, de én bizom szerelmemben. Most pedig kérlek, hagyj magamra, mert kissé még mindig rosszul érzem magam.

Kezet csókolt anyjának, ki gyorsan elhagyta leánya szobáját.

A fiatal leány ismét egyedül maradv, gondolatokba mélyedt. Tudta nagyon jól, hogy szülei semmi körülmények között nem adják Ödönhöz, de azért önjereje gondolva, bizott a jövőben.

Tibor azt javasolta szüleinek, hogy Ilust férjhez kell adni mennél hamarabb.

— De kihéz? — kérdezte az öreg nagybácsi.

— Rákos Elemérhez! — szölt közbe Tibor. — A mult héten is beszéltem vele a kaszinóban s mondta, hogy mily szép leány a hugom s boldog lenne, ha nejeének mondhatná.

A szülők nagy örömmel fogadták e nem várt eseményt s elhatározták, hogy egy nagy vacsorát rendeznek, melyre természetesen Rákos Elemér is hivatalos lesz.

(Fojtatása következik.)

Aeroplángyár

Debreczenben.

A város támogatására van szükség

Kérvény a tanácshoz.

Debreczen, aug. 16.

Debreczen sz. kir. város tanácsához beadvány érkezett Suchán Elemér budapesti lapszerkesztő, aviatikai impresszáriótól az általa és társai által létesíteni szándékolt „Első Magyar Aeroplán-gyár” ügyében.

Ennek a létesítendő aeroplán-gyárnak kezdeményezője és a társaságnak elnöke, Suchán Elemér e beadványban részletesen foglalkozik arról, hogy milyen nagy jövője lesz a repülőgépeknek.

Elvitázhatatlan tény ugyanis, hogy abban a szédületes haladásban, melyet az utóbbi évtizedekben az emberiség elért, nekünk magyaroknak is részt kell vennünk! Hazafias kötelesség, hogy a világkultúrával lépést tartani minden erőnkkel igyekezzünk.

A modern emberi életet teljesen átalakító felfedezésekhez és találmányokhoz a magyar lángelme — fájdalom — kevéssel járulhatott a különleges mostoha körülmények közepette.

A repülőgépek feltalálásával pedig egy új korszak nyílt a világ társadalmi életében.

Ki vonná kétségbe azt, hogy a jövő nagy háborúiban döntő szerepet fognak vinni a repülőgépek? Tulajdonképpen a levegőben fognak a félelmetes, szörnyű élet-halálharcok lefolyni.

Suchán Elemér nagy tudományu s. akemberekből és lelkes, úgypártoló i. kebir. kosokból társaságot szervezett össze. Meg akarja teremteni az „Első Magyar Aeroplán Gyár”-at, a magyar aeroplán ipart!

Ebben a törekvésében támogatnunk kell az úttörő bajnokot!

A hadvezetőségnek rövid időn belül aeroplán-csapatokat kell felállítani! És ez többet ér, mint a folyton kísérő s az adózó állampolgárok millióit óriási módon terhelő létszámemelés!

Suchán Debreczenben óhajtaná a gyár létesítését, miután itt már vannak gyárak, melyek az anyagfeldolgozást megkönnyítik. Van továbbá fém- és faipari szakiskola és sok más előny is.

A gyár megalkotásához erkölcsi és anyagi támogatás nyújtására kéri a várost. Kér pedig a gyár felállításához szükséges megfelelő telket, téglá- és faépítési anyagot, továbbá koncessziókat.

A gyár alapítása adminisztratív és technica kiváló képességű férfiak kezében van. Alapítóját kétmillió koronában kontemplálta. Már 150 ezer korona alapító társai által jegyezve van, a többi nyilvános részvényjegyzés közléte után, előreláthatóan rövid idő alatt szintén jegyezve lesz.

A gyár biplánokat, monoplánokat, hadigépeket, eredeti magyar típusú konstrukciókban teljesen minden alkotórészeikkel egyetemben, tehát motorokat is, önállóan, külön-külön műszaki szekciókban gyártana. A kipróbálások a Hortobágyon eszközöltetnének.

Kolbányi Géza és Hegedüs József aviatikai gépész konstruktőröknek két bámulatos típusu h- és monoplánjuk — melyek a külföldieket tulszárnyalják minden tekintetben — készen állanak. Eme típusok gyártása lenne a hadiüzem főága.

Reméljük, hogy Debreczen várcs örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy az „Első Magyar Aeroplán Gyár” itt állíttassék fel és készséggel megadja az ajánlattevőnek azokat a kedvezményeket, amelyeket csak megadhat az új korszakot nyitó repülőgépgyárnak városunkban leendő létesítése érdekében.

Az Odol egyedülálló hatása valószínűleg azon alapszik, hogy az Odol a szájöblögetés alkalmával valóssággal átjárja a fogakat és a száj nyálkahártyáit s azokat agyszólván impregnálja. Fogjuk fel jól az Odol ezen egyedülálló hatásának nagy horderejét. Mig másféle száj- és fogtisztító szerek csak az öblögetés pillanatában fejtik ki hatásukat, addig az Odol a fogtisztítás után még órákon át kifejti hatását. Az Odol tartós hatása igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát képezte s a kísérletezők egybehangzóan kijelentették, hogy az Odolnak ezt a páratlan hatását egyetlen olyan száj- vagy fogtisztítószer sem bírja, amely mindennapi használatra egyáltalán számításba jöhet.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Riadalom az Apollóban.

Beomlott a mennyezet.

Folyó hó 14-én, csütörtökön este 9 órakor nagy rémület támadt az Apolló moziban.

A mennyezetről egy rész leszakadt, s nagy robajjal zuhant le a fal mellett. A közönség rémülve ugrált föl helyéről és csak akkor nyugodott meg, mikor látta, hogy a leomlott mennyezet törmeléke a fal mellett zuhant le, s így senkinek sem történt semmi baja.

Ugy látszik a folytonos esőzés megártott ennek a hirtelenében összetakolt épületnek.

Ebből az esetből jut eszünkbe, hogy milyen szerencsétlenség történhetne itt, ha a közönség valami komolyabb veszedelem esetén kifelé akarna tódulni. Különösen a páholyokból lefelé, a me-redek, két keskeny kis lépcsőn vajmi nehéz volna a menekülés.

Külső kijárat is csak kettő van. Bizony félelmes és veszedelmes helyzet állhatna elő az Apollóban.

Letartóztatott rendőri kézbesítő.

Fegyvereket és irodai szereket lopott.

Debreczen, aug. 16.

A rendőrség a mai napon előzetes letartóztatásba helyezte Tóth István rendőri kézbesítőt, ki a bűnügyi osztályhoz volt beosztva mint hivatalos szolgálat és a nyomozat befejeztével a kir. ügyészséghez fogja átkísírtetni.

A letartóztatás azért történt, mivel a rendőrség hivatalos helyiségeiből Tóth István több bűnjelét képező forgópisztolyt, vadászfegyvert és egyéb más holmit lopott el. A gyanu mindjárt Tóth Istvánra irányult, mint aki a hivatali helyiségeket takarította.

A Tóth István lakásán megejtett házkutatás alkalmával, nála sok piros és fekete irónt, tollszárazakat, tollat, zsinórokat, aélyegző párnákat, zsebkéseket és más egyéb tárgyakat találtak, amelyeket a hivatalból lopta el, amit be is ismert, csakugy, mint beismerte azt is, hogy a hiányzó vadászfegyvert és forgópisztolyt is ő vitte el.

A fegyvereket Tóth István eladogatta, a pénzt pedig elitta. A bűnre tévedt ember most a közigazgatási fogdában van, ahonnan a kir. ügyészséghez fogják átkísérni.

Rövid riportok

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, aug. 16.

Az élet moziján gyorsan perdülnek a filmek. Mindegyik más és más történetet mesél el. Egyik szomorú tragédiát, drámát, — a másik kacagtató bohózatot. Egyik véres, lüktető, ordító sebeket tár elénk, — a másik halk, erős, vagy derűs nevetést.

A ma filmjei megindulnak:

A csavargó híroság.

A csavargókról és a közveszélyes dologkerülőkről e hó 11-én életbelépett új törvényt ugyancsak derekasan és gyors egymásutánban alkalmazza rendőrségünk. A törvény — mint annak idején már megirtuk — szigoruan bünteti a csavargókat és a köz terhére eső munkanélkülieket, — meg fogja tisztítani mihamar az ilyen veszedelmes alakokkal szaturált magyar életet. Egy R á c z S z a b ó István nevű professzionatus csavargó áll ma Komlóssy Pál kapitány előtt, aki az új bíróságot vezeti. Veszedelmesen notórius csavargó ember, aki az ország minden részében el volt már egynéhányszor ítélve csavargásért, tiltott koldulásért. Legutóbb Kolozsváron volt a rendőrség fogházának lakója, s onnan toloncolták vissza illetőségi helyére, Debreczenbe. Itt megint csak folytatta a régi nótát. Koldult, kéregetett, dologtalanul ténfergett, mig a

rendőrség az új törvény értelmében elő nem állította. Mint visszacsúszó, Komlóssy kapitány a büntetés maximumával, 60 napi fogházzal büntette. Rácz-Szabó István nem nyugodott meg az ítéletben, cinikusan, de egy kis életigazsággal jegyezte meg:

— Nagyságos kapitány ur, legalább már tíz esztendő óta szabott volna rám, nem lenne gondom arra, hogy a hatvan napi ingyen koszt és lakás után hogy fogom tudni öszszecsavarogni, összekoldulni a télire való!

Marólug.

A megszokott nóta: Szabó Lidia 17 éves cselédleány ma reggel öt órakor a József kir. herceg-utca 7. szám alatti lakásán afőlőtti elkeseredésében, hogy egy cseledársnője lopással vádolta meg, — marólugot ivott. Súlyos belső sérüléseivel a kórházba szállították.

Megkerült tolvaj.

Megirtuk annakidején, hogy Kleinfeller Emil címfestő feljelentést tett Kisztián János 20 éves csavargó ellen, hogy a biciklijét ellopta és megszökött. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Nyíregyháza felé vette útját, ahol le is tartóztatták, nem ugyan a biciklilopás miatt, amelyről az ottani rendőrség nem tudott, hanem csavargásért. A büntetés kiölése után visszatoloncolták Debreczenbe s akkor derült ki, hogy a tolonc a keresett biciklitolvaj. Érdekes, hogy ideszállításakor is szökést kísérelt meg, úgy hogy bilincsekbe verve kellett beszállítani.

Hűtlen cseléd.

A háziszarkák veszedelmes fajához tartozik Szép József házimunkás, aki legutóbb Márkus Jenő vendéglőjében volt alkalmazva. Tegnap lejárt a hónapja, fölmondott, távozása előtt gazdája azonban megvizsgálta a ládáját, amelyben nagy meglepetésére 36 K értékű evőeszközök s több konyharuhát talált. Jelentést tett a rendőrségnek, amely nyomozni kezdett a felfedezett holmik eredete felől s megállapítást nyert, hogy azok a nagyedei Dobos pavilonból valók. A tolvaj szöveget tartóztatták.

HIREK.

— **A vasárnapi istentiszteletek.** 1913 év aug. 17-én p. édkáni fogtak a ref. templomban a következő lelkészek: A Nagytemplomban tisz. Konrád Zoltán s.-le kész, a Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor tisz. Polgár Gyula s.-le kész, a Kossuth-utcai templomban nt. Uray Sándor lelkész, az Ispotályi templomban nt. Könyves Tótk Kálmán lelkész, a Csapókeri imaházban nt. Kovács János vallás okt. lelkész, Homokkeri imaházban tisz. Nagy Lajos s.-le kész.

— **Ösztöndíjengedélyezés.** Dr. Jankovich Béla vallás és közoktatásügyi miniszter az 1913—14. tanévre Ferenczy Gyula dr. kollégiumi könyvtári igazgatónak 1000 korona külföldi utazási ösztöndíjat engedélyezett.

— **Standard a kamara előtt.** Sokan török a fejöket, hogy mi célból nőtt ki a kamara palolája előtt a földből az a szépen faragott oszlop, mely testvére látvzik lenni a főbejárathoz sorakozott nagy oszlopoknak. Megfejtés: ez az oszlop egy díszes zászlótartó standard köve, erre lakatos munka kerül eleven virágnak való koszdruval az oszlopból emelkedik ki a zászlótartó rud, úgy mint a fővárosokban és nagyvárosokban a konzulfátnok és középületek előtt áll, lengetni a nemzetni vagy gyászlobogót.

— **Mulatság a Dobosban.** A Debreczeni kereskedő ifjak Társulata ma este tartja meg a Nagyerdei Dobos-pavilonban szokásos évi táncmulatsággal egybekötött nyári tombolapestélyét, amely bizonyára a lehető legjobban fog sikerülni.

— **A váradi zenekar hangversenye Debreczenben.** A nagyváradi honvédzenekar néhány napra Debreczenbe jön a jövő héten. hogy itt több hangversenyt tartson. Ebből az alkalomból a magán hangversenyeken kívül 24-én delelőtt fél 12-től 1 óráig a Kistemplom előtti téren tér zenét át a korzó közönségének.

— **Tessék besétálni a Házba!** Szt. István napjára megengedte kegyesen a képviselőház elnöke, hogy a ióvidék népe megtekinthesse az országházat. Sőt már aug. 19-én is meglehet nézni a gyönyörű gótikus palotát és 21-én szintén besétálhatnak a kíváncsiak. — Derék magyarjaink nyilván nagyon fognak érdeklődni eme hely iránt, ahonnét az ellenzék fegyveres legények távoították el. Szent Istvánre emlékezvén, ez ugyan nem valami stilszerű, de mulatságnak megjárja ebben a szomorú, csunya időben.

— **Házasság.** Folyó hó 16-án a következő házasságkötések történtek: Juhász Lajos ref.—Szabó Erzsébet ref., Balogh József ref.—Dudinszky Jolán ref., Szilágyi János ref.—Zagyva Eszter ref.

— **Dramák a tenger fenekén.** Alphons Francknak, a párisi Apolló-színház igazgatójának kellemetlen kalandja történt. Normandiában tett nyári utazásainál állandóan egy hatalmas sárga bőrönd volt vele, amely — hogy, hogy nem — egy szép napon beleesett a tengerbe. A bőrönd pedig tele volt értékes kéziratokkal, amelyeket azért vitt magával, hogy szabadsága idején elolvassa. Franck igazgató a hajón, mikor hazafelé indult, a könyvtárból elővette a lexikont és nagy bujában tanulmányozni kezdte azt a részt, amely a tengeri buvárokról szól. Így tudta meg, hogy épp Normandiának azon a táján híres buvárok akadnak. Gondolt merészet és nagyot, a legközelebbi hajóval visszatért a „dramai eset” színhelyére és — amint egy mai távirat elenti — sikerült a bőröndöt megtalálni, sőt jegy hosszú ládát is, amelyben értékes XV. századbeli aranyékszereket találtak. Monsieur Franck pedig boldogan meséli két nap óta az Apolló-színház foyerjában, hogy milyen szerencsét hozott neki a vízbefult bőrönd. „Ezt a szerencsét — beszélte — tulajdonképpen a lexikonnak köszönhetem, mert ez adta meg az ötletet, amely a megduplázott leltre vezetett. Azóta a lexikon a legkedvesebb olvasmányom”. Valóban sohasem lehet tudni, mikor válhat különösen hasznossá egy jó lexikon, aminő nálunk is készül most a Tolnai Világlapja kiadójának ötletéből. Imponáló huszonöt köteles könyvtár lesz ez, melyet a lap előfizetői csekély három koronáért kapnak kötetenként husz korona bolti ár helyett diszkótésben. Eddig már 2 kötet hagyta el a sajtót.

— **A siketnémá-intézet költözése.** Ez a kulturális és humánus intézmény, melylyel szemben 4 város nemesszívű közönsége olyan dicséretes módon mutatta hi áldozatkészségét, hogy szerecsé len növendékeit immár 10 esztendőn keresztül a jótékonyág filléreiből taníthatta és nevelhette, a múlt héten költözött át a Széchenyi-ut 4. sz. alatt levő új, háromemeletes, gyönyörű épületébe. Tízestendőn át a városnak különböző helyein fekvő épületeiben volt elhelyezve az intézet, egyszerre többen is, így az utolsó iskolai évben három különböző helyen végezte a tanítás nehéz munkáját. Az új intézet létesítése érdekében már régebben megindult a kezdeményezés, csak hogy közben nehézségek merültek fel. Végre a vallás és közoktatásügyi minisztérium és a város együttes támogatásával sikerült az építés ügyét a megvalósulás stádiumába jutítani. A következő iskolai évet szeptember hó folyamán már az új épületben nyitják meg, ahol mintegy 100 mindkét nembeli növendék nyer elhelyezést. Sokaknak véleménye szerint a siketnémák debreczeni intézetének épülete az összes ilyenmü hazai intézetek között ez idő szerint az első helyen áll.

— **Születések.** Folyó hó 15. és 16. napján a következő születési esetek lettek az állami anyakönyvi hivatalban bejelentve: Németi István, Nagy Szarka Jolán, Binéth Elza, Juhász Ferencz, Varga Kálmán, Sain Mária, Horváth Irén, Fisch Erzsébet, Csatári Erzsébet, Agárdi István, Dikán Olga, Volai Károly, Nagy János, Balla Rózs, Eszenyi József, Cseiei Borbála.

— **Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság** debreczeni főügynöksége irodáját folyó év és hó 18-ától kezdve a Tisza-palotából az **Ev. Ref. Egyház bérpalotájába Hatvan-u. 1. szám** alá helyezte át.

x **Fényképészeti készülékek műkedvelőknek** Mindazoknak, akik a fényképészet, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtalálható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az **A. Moll** cégnek (Bécs, Tuchlauben 9.) cs. és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházaát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi el bérmentve a cég.

— **Halálozások.** Az utolsó két napon a következő halálozások fordultak elő: özv. Pataki Jánosné Szabó Julianna ref. 66 éves, Császi Maria ref. 1 hónapos, Molnár Dánielné Pincés Mária ref. 43 éves, Mihály Imre ref. 4 éves, özv. Vásári Istvánné Nagy Erzsébet ref. 71 éves, Szabó Julianna ref. 20 éves, Kászonyi Erzsébet rk. 16 éves, Maté Margit ref. 3 hónapos, Simon József ref. 79 éves, Simonffy Miklós ref. 69 éves.

CSARNOK

AZ ERKÉLYES LAK.

Regény.

Írta: Csehov Antal.

25.

Néhány pillanatig a gondolataimba elmélyedve állottam és aztán lassan visszafelé haladtam az úton, hogy még egyszer lássam a házat, amelyben ő lakik, a kedves, naiv, rhgi házat, amely az erkélyének ablakaival úgy nézett rám, mintha szeme volna és mindent megérteni átszött. Elhaladtam a terrasz mellett, leültem egy padra a tenniszhely melé, egy vén vörös fenyő árnyába és onnan néztem a házra. Az erkély ablakaiban, ahol Miszszike lakott, élénk fény világított, majd nyugodtabb zöld fény — valaki ernyővel takarta le a lámpát. Árnyak mozogtak. Teie voltam gyöngédséggel, nyugalommal és önelégültséggel, amiért ennyire elragadtattam magam és szerelmes tudtam lenni és egyuttal kényelmetlenül éreztem magam a gondolatnál, hogy ugyanakkor, néhány lépésnyire tölem, e ház va amelyik szobájában, Lyda él, aki nem szeret és talán gyűlöl engem. Ütem és egyre vártam, hogy Senja majd kijön, hallgatództam és úgy véltem, hogy beszélnek az erkélyszobában.

Körülbelül egy óra telt el, a zöld fény kialudt és már nem látszottak árnyak. A hold már magasán fennállt a ház felett és megvilágította az alvó kertet; a kert utai, a georginák és rózsák a ház előtt lévő virággyakban tisztán láthatók voltak és mintha valamennyinek egnugyanazon színe volna. Nagyon hideg lett. Kimentem a kertből, az utról felemeltem a köpenyemet és lassan hazafelé indultam.

Amikor másnap délután elmentem Volcsaninóvékhoz, a kertbe vezető üvegajtó nyitva volt. Egy darabig ülve maradtam a terrazon és vártam, hogy Senja hamarosan megjelenik majd a tenniszhelyen a virággyak mögött, vagy az egyik fasorban, vagy hogy meghallom a hangját a szobákból; azután bementem a szalonba az ebédlőbe, Senksem volt itt.

Felelős szerkesztő: Rácz-Rónay Károly.

NYILT-TER

Serravallo's

Vasas Kina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengékedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLO cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszertárakban 1/2 L. üvegekben 2-60 Korona 1 L. üvegekben 4-80 K.

Legjobb üdítő ital

Ize tiszta, szénsava gyöngyöző, könnyen emészthető, az egész szervezetet felfrissíti.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmas-csend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kénes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, kádok nőknek és urak részére. Török-, kád- és márványfürdők; hőg-, szénsavas- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre használatnak főleg eszmébántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelésmennyiség. — Gyógy- és zenedi nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Gutmann Testvérek

kőszénbányái

Budapest, V. Béla-utca 6. sz.

Interurbán telefon: 88.

Elsőrendű porosz darab-, kocka és diószén, szoba és konyhafűtésre.

Ostrau-dombraui darab-, kocka-, dió és aknaszén.

Ostrau mosott, gép- és kazánfűtési célokra, finom és durvaszemű kovácszén.

Orenkovai szén, ipari célokra, saját gőzüzemmel szállítva.

Ostrau-dombraui porszén, öntöde és szivógázmotor célokra.

Ostrau-légszuszítószer, szobafűtésre

Ostrau-kőszénbrikett, 3 kilogramos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez.

Minden vasut- és hajóállomásra szállítva.

Verseny nélkül

Előkelő kellemes egzisztencia kínálkozik céltudatos, erélyes uraknak kerületi egyedúrusság

által. Verseny nélküli eladása egy szerföltött jól értékesíthető cikknek. Szakértelem nem szükséges. Pályázók, akiknek 3000-6000 korona tőkéjük van, kimerítő ajánlkozásukat küldjék a következő címre: „Hohes Einkommen 65496“ Heinrich Schalek hirdetőiroda, Wien, I., Wollzeile 11.

Magdeburg-Buckau
Magyarországi Képviselete:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig
Bármely gyártótelep legelőnyösebb üzemeltetésre

Gyógy kénes iszapfürdő

a „Diana“ fürdőben.

Szíves tudomására hozom a m. tisztelt fürdőközönségnek, hogy „Diana“ fürdőben (a vasutal szemben) kénes gyógy iszapfürdőt rendeztem be.

Az iszapfürdő árát a legolcsóbban állapítottam meg.

Egy iszapfürdő ára (fürdőutáni pakolással) 1 korona 50 fill. A zuhanyfürdő megkezdődött ára 40 fillér.

Gőzfürdő délelőtt 1 korona, d. u. 70 fill. Kádfürdő 1 korona 30 fillér.

Nőknek gőzfürdő hétfőn, pénteken egész nap és szerdán délután.

Férfiak gőzfürdő kedd, csütörtök szombaton egész nap és szerdán d. e.

Fűzetjegy ára 7. korona, tartalmaz 10 darab gőzfürdőjegyet, érvényes délelőtt és délutánra.

Tisztelettel

Kabai József

fürdőtulajdonos.

GYÜMÖLCS SZÁLLÍTÓ KOSARAT

minden kivitelben és mennyiségben

legelőnyösebben szállít az

Országos Központi Hitelszövetkezett

kötélkébe tartozó ipari és háziipari szövötkeszetek

Beszerező és Értékesítő Központja

Budapest, VIII. József-körút 36.

Szétküldési telepek:

Keoskemét, Szépfalu, Zenta.

Hidegprérelő

csavargár részére sürgősen kerestetik. — Ajánlatok az előbbeni szolgálati helyek megjelölésével „L. M. 8174“ jellegére Jaulus és Társához (Haasenstein és Vogler) hirdetési iroda, Budapest, intézendők.

A magy. kir. földművelésügyi minisztérium megbízásából az állami szőlőtelep által kipróbált

Kochillin

szőlőmoly és gyümölcsferegirtó anyag.

bizonyult a legjobbnak az eddig ismert összes anyagok között. A szőlő virágzása idején egyszeri használat után minden pete, hernyó lepke és báb elpusztul. A szőlőmoly és gyümölcsfereg ellen a legolcsóbb és leghatékonyabb anyag. Ára klg.-ként 4 korona. Minden kilogram 25 liter vízben feloldandó, ekkora mennyiség 400 négyszögöl szőlő bepermetezésére elegendő. Ha a firtöketbőgprékbe mártogatjuk vagy az anyaggal ecseteljük: úgy két kilogramm egy katasztrális hold szőlőre elegendő. Hatása elmaradhatatlan gyümölcsre, emberre ártalmatlan. Megrendelhető az ár előzetes beküldése vagy utánvétel mellett a Tóth-féle Kochillin szőlőmoly- és gyümölcsferegirtó-anyaggár központi irodájában, Budapest, VI., Eötvös-utca 14.

Részletes használati utasítás minden esomagban; számtalan elismerő levele tartalmazó prospektussal díjmentesen szolgálunk. Vizsontelárusítókat keresüku

Harsfalva

gyógyfürdő

klimatikus gyógyhely.

Vasuti állomás, posta és távírda. 230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. Fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig. Gyönyörű fekvés, ózondús hársfa- és fenyőerdők. Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvíz gyógyinteztet, sós és fenyő belégzőtermék (Inhalatorium), savanyuvizes és vasas ásványvíz-fürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők Gyógyvize kitűnő hatású malária (moesárláz), gégehörg- és tüdőhurut, máj- és lépdegánatok, hólyaghurut specificus a görvélyes csont bántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histéria, szédülés, nehéz légzés, hipochondria vérbajok, köszvény, görvély, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál Részletesebb felvilágosítással szolgál:

a fürdőigazgatóság Harsfalva (Bereg-m.

'Riska' állatvédőpor

az egyetlen gyógy- és óvszer száj- és légúti fertőzés, és bármilyen ellen. A m. kir. földm. miniszter által rend. engedélyezett. Ára eredeti dobozban 3 kor.

Főelárusító **Meller és Tsa**
Budapest, Károly-körút 10. sz.

Walla József

Czementáru-gyár Részvénytársaság.

Mozaiklap-, műkö-
és cementáru gyár

**Beton, vasbeton és burkoló
építési vállalat**

Iroda kizárólag:

BUDAPEST, VII. Gizella-ut 3.

Alapított 1878. évben.

TELEFON 59-90.
és 141-69.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerméka a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crémé vanillizálására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden elemi-szer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Dr. Málnai Mihályné

felsőbb leány tan- és nevelő-intézete
Budapest, VI. Bajza-u. 20 (saját házában)
Andrássy-úti villanegyed. 19-ik iskolai év.

- I. Nyilvános elemi leány- és fiúiskola.
  - II. Felsőbb leányiskola, általános és kereskedelmi irányú továbbképző tanfolyam.
  - III. Internátus bennlakó és félig bennlakó tanulók számára.
- Bővebb felvilágosítást nyújt és prospektust küld
Az igazgatóság.

Eladó

úri lak és üres telek.

Egy szép úri lak, gyönyörű parkkal és beültetett szőlővel, továbbá egy kisebb lakház, nagyobb terjedelmű szőlővel és egy beépítésre kiválóan alkalmas szőlő-épület eladó a Vénkertben. — Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban.

Világtalálmány !!

Legalább 10 ezer korona évi kereset
4-5000 korona tőkével

Egy új világtalálmány terjesztéséhez, amely minden faluban, kisvárosban, nagyvárosban, kávéház, vendéglő, fürdőtelepek, iskolák és salonok örömmel vásárolnak.

Hajdu-megyében vezérképviselőt keresünk! Szakképzettség absolute nem szükséges! Ajánlatokat **Világtalálmány** jellegűre e lap kiadóhivatalába kérünk. Csak olyanok irjanak, akiknek a fenti tőkék megvan! A képviseletet esetleg több megyére is átadjuk megfelelő tőkével rendelkezőnek. **Kereskedő, hivatalnok, magánzó**, vagy bárki válhatja a képviseletet.

Eladó

olcsó földbirtok

Nagyváradtól (Bihar-megye) 20 kilométer távolságra (Félix-fürdő mellett) Nagyváradtól műút vezet keresztül a birtokon, vasuti megállóhely a tanya kapuja előtt, összesen **563 kis hold (1000 □-es) tanyával együtt**, ideálisan szép nyaralóhegy, ebből **450 hold kitűnő szántóföld**, a többi legelő. **Az átvételhez csak 25-30 ezer korona készpénz szükséges**, a többi eladó előnyös feltételek mellett kölcsönképen juttatja a vevő rendelkezésére. Bővebb felvilágosítást nyújt

Bányai András építőmester
Békéscsaba, Andrassy-utca 6. sz. alatt.

Az ORIENT szálloda

BUDAPEST,

VII., Ráokczy-ut 42. szám.

teljesen újonnan berendezett 85 szobával a város központjában. Villanyos világítás, figyelmes kiszolgálás. Szobák 3 koronától feljebb.

Kávéház a házban.

EREDETI BENZ CSÉPLŐKÉSZLETEK

BENZIN- LOKOMOBIL

ALLÓ ÉS FEKVŐ RENDSZERŰ TEL-
JES JÓTÁLLÁSSAL KEDVEZŐ FIZE-
TÉSI FELTÉTELEK. ÁRVEGYZ. INGYEN

**BENZ MAGYAR AUTOMOBIL-
ÉS MOTORGYÁR RÉSZV-TÁRS.**

BUDAPEST, KÖZPONT V., DOROTTYA-
UTCA 6. TELEFON: 189-79 ÉS 20-24.

**Betonkészítők és vállalkozók
figyelmébe!**

**Kotrógépen nyert
Sajó kavicsot
és Sajóhomokot**

bármely mennyiségben legjutányosabban szállit

**Ravics és Homok termelési és
értékesítő vállalat Miskolcson.**

Gyertyánliget Máramaros- megye

a legszebb, legégszesebb, klimatikus erdei hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Összefoglaló az új magas fekvésű, per- és szőlőmentes, ózondús, enyhe levegő, kitűnő lejtő és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legradikálisabb gyógyászati: vérsejtgennyvesztés, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. — Idény: május-október. Vasuti állomás: Nagy-Booskó, Gyertyánliget. — Elérnyék: 1. Olcsó árak és fejeztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Köszeli vasutállomás és jó közlekedés.

Interurban telefon. **A fürdőigazgatóság.**

Szliács aczélfürdő. Felső-Magyarország.

Egvedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás beisz használata. Idény május hó 15-től szeptember hó 31-ig. Felújulatlanul vészegényesség, sapkor, női bajok, hátgerinc és idegbajok, benulás ellen, átszenvedett betegség és erőss munkásság után. Mint fürdőorvos **Dr. Nádasy István** hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budaó pesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb va-uti állomások ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítás és prospektus, utazás valamint lakás árked. vezményről az elő- és utóidényben stb. ad a Fürdőigazgatóság, Szliácscon (Zólyom-megye)

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorhev, rögzött SZÉKREKEDES, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSEGEK ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.
Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

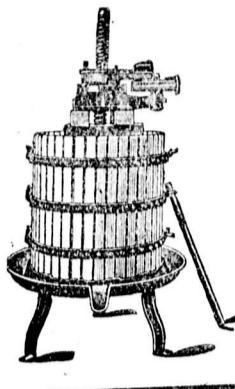
Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzsölés szeri közszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.
Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.
Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásáért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.
Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,
cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét melletteljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

Megbízható, kitűnő szerkezetű

kecskeméti borsajtót

szállít a kecskeméti Vasipari termelők szövetekezte mint az O. K. H. tagja gyarából.

Ipari és Háziipari szövetekezetek Beszerző és Értékesítő Központja
Budapest, VIII., József-körut 36. szám.
Tessék árjegyzéket kérni.

Legjobb szépitőszer! Hölgyek részére nélkülözhetetlen!

Óvakodjunk az utánzatoktól! Törv. védve.
Csodás, gyors és biztos hatásu.

A NŐI SZÉPSÉG
elérésére tökéletesítésére és föntartására legkittünőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben kapható
Földes-féle

MARGIT CRÉME SZAPPAN

Ezen világhírű arckenős eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, mi eszett és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himl helyeket is, az arcot fehérré, simává és üdőbbé varázsolja. **Ára: kis tévely 1 korona, nagy 2 kor. Margit hölgypor (3 féle színben) 1-20 kor. Margit szappan 70 f. Margit fogpép (Zahn pasta) 1. korona, Margit arcviz 1 korona.** Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FOLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD.

Főraktár Debreczenben: Balázs Ödön, Jóna és Jóna drog. Kubek Sándor, Mihalovics Jenő, Mautner Alfréd, Tóth Béla, Baróc Zsigmond [Hajdusoboszló] Ercsey Gábor gyógyszerész Hajduböszörmény.

Eladó takarmány!

3 kazal szék széna
circa 1500 métermázsza,

3 kazal lucerna

hasonló mennyiséggel, (ha kell) több is mázsa szerint.

Ugyanott

340 darab fésült anya birka

kosokkal s az idei bárányok (mind prima)

eladók.

Köut mellett, Vasut Berettyóújfalú Darvason.

Csapó Dezsónél

Rutinirozott budapesti,

kiterjedt ismeretsséggel bíró és 17 éve fennálló bejegyzett kereskedelmi irodatulajdonos

„fizetésképtelen“

vagy fizetési haladékokat kérő és csődben lévő kereskedők és iparosok ügyeinek rendezését elvállalja, azt a legnagyobb lelkiismerettel, hártalan szorgalommal és figyelemmel minden körülményre rövid időn belül lebonyolítja. — Egyezségek esetleges finanszírozását magára vállalja. Sürgőnyi meghívásra azonnal jelentkeznek. Wienben állandó képviselet tartok. Cim:

Fenyvessi Dávid

Rádai-u. 5. sz. Telefon 68-17.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása **5 fillér.** **Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér**

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasra szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kérietik.

Cserébe adnám 15 éves kereskedelmista leányomat tisztességes házba hasonló fiú, illetőleg leányért. Családom nyelve német. Polgári, és felsőbb leányiskola, főgimnázium, főreáliskola helyben. Breuer Róbert. Lőcse.

Elsőrendű huspiaczczal rendelkező nagy vidéki városban legmodernebben teljesen berendezett **szalámigyár,** villamos és gázerőre hűtőkészülékkel, az üzemhez szükséges gépekkel és berendezésekkel gyár épülettel együtt eladó, esetleg bérbeadandó. Szíves ajánlatok „Elsőnyős“ jelige alatt a lap kiadóhivatalába kértetnek.

Hatvan-utca 6. sz. alatt két utca bntorozott szoba esetleg külön-külön is jutányos árban azonnal kiadó.

TELJES ELLÁTÁST keresek, különöszobával, komolyabb korban levő barátnóm részére, lehetőleg idősebb nőnél, kinek háztartásban segédkezne. Igényekről később, ezuttal esupán ajánlatot kérek: „Barátnő“ címmel, kiadóba.

Tenke Biharmegye. Legelősebb és leghathatásosabb vasas fürdők egyike, a nőbetegségek és vérszegénységből eredő bajok gyógyítására. — Prospektust készsseggel küld a fürdő-igazgatóság.

Ha venni vagy eladni akar, ha munkát, vagy lakást keres, ha pénzre, vagy bármire van szüksége csak a „Debreczen“ apróhirdetési rovatában hirdessen.

Varrónő házakhoz ajánlkozik Vidékre is elmegy. — Vigkedvtü Mihály-utca 52 szám.

Jó keresetre karszalagos utcal újságárusítók felvétetnek a kiadóhivatalban. Darabos-utca 7. sz.

Munkánélküli asszonyok, férfiak azonnal kitűnő munkához jutnak. Cim megtudható a Kiadóhivatalban délután 3-4 óra között.

Allandóan

mellékkeresetként is **sok pénzt kereshet**

ha címét foglalkozása megjelölésével **Budapest, 55-ös postahivatalba „Universium“** jeligére beküldi. — Nem ügynőkség.